

Θρησκευτικός εγγραματισμός: απαραίτητος για το σύγχρονο σχολείο (Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1VqHA9K>]

1.8. Το οικουμενικό πνεύμα της Ορθοδοξίας και η διαμόρφωση «θρησκευτικά εγγράμματων» μαθητών

Το νέο ΠΣ του ΜτΘ στοχεύει στη διαμόρφωση «θρησκευτικά εγγράμματων» μαθητών, οι οποίοι όχι μόνο θα προσκομίσουν μέσα από αυτό τις κατάλληλες γνώσεις αλλά και θα μπορέσουν να συνδέσουν τις γνώσεις με την πράξη για τη συμμετοχή τους σε έναν διαρκή αγώνα, για μια καλύτερη ζωή και έναν καλύτερο κόσμο. Το να επιτευχθεί κάτι τέτοιο δεν είναι πολύ εύκολο, αφενός, γιατί η ουσία του ίδιου του θρησκευτικού φαινομένου είναι πολυδιάστατη και πολύπλοκη και, αφετέρου, γιατί η θρησκευτική ανάπτυξη του παιδιού παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που την καθιστούν ένα φαινόμενο πολύπλοκο με ακόμη πολυπλοκότερη την παιδαγωγική αντιμετώπισή του[88].

Αναμφίβολα, λοιπόν, ο θρησκευτικός εγγραμματισμός, που επιτυγχάνεται στο πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών, αποδεικνύεται απαραίτητος για τον μαθητή του σύγχρονου σχολείου, όταν μάλιστα υλοποιείται επιστημονικά και προσεγγίζεται από δασκάλους και μαθητές ερμηνευτικά και διαλογικά. Με τα νέα Προγράμματα Σπουδών και τα νέα σχολικά βιβλία, το μάθημα των Θρησκευτικών αποκτά τα εφόδια εκείνα που θα το βοηθήσουν να πετύχει το στόχο του, δηλαδή να γίνει ένα μάθημα «ανοικτό» και πλουραλιστικό. Ο στόχος αυτός του μαθήματος ταυτίζεται με το οικουμενικό πνεύμα της Ορθοδοξίας[89]. Το θρησκευτικό μάθημα στο Δημοτικό σχολείο καλείται να υπηρετήσει τις ανάγκες ενός θρησκευτικού εγγραμματισμού, εναρμονίζοντας το γνωσιακό και παιδαγωγικό του περιεχόμενο με τις απαιτήσεις του σύγχρονου πολυπολιτισμικού κοινωνικού και σχολικού περιβάλλοντος. Με τον τρόπο αυτό δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα διαμόρφωσης προσωπικής συνείδησης και υγιούς θρησκευτικού βιώματος, εφόδια που θα τους βοηθήσουν ν' αντιμετωπίσουν με υπευθυνότητα, σεβασμό και αγάπη κάθε συνάνθρωπό τους' απαλλαγμένοι από κάθε ομολογιακή εμμονή, φανατισμό ή μισαλλοδοξία, κάνοντας έτσι πράξη τον θρησκευτικό πολιτισμό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στη νέα θεώρηση του μαθήματος των Θρησκευτικών προβάλλεται με έμφαση το αίτημα του θρησκευτικού γραμματισμού ως μία καίρια διάσταση της θρησκευτικής αγωγής, η οποία συμβάλλει στη δημιουργία πολιτών με θρησκευτική αυτοσυνειδησία και δεκτικότητα στον διάλογο με το διαφορετικό. Ο θρησκευτικός γραμματισμός βασίζεται στους κανόνες της παιδαγωγικής και επιστημονικής γνώσης και στοχεύει στην κριτική ανάπτυξη της θρησκευτικής

συνείδησης των μαθητών με τις γνώσεις, τις αξίες και τις στάσεις ζωής που παρέχει για τις θρησκείες και από τις θρησκείες, εφαρμόζοντας μια μαθησιακή προσέγγιση με διερευνητικό και ερμηνευτικό περιεχόμενο [90].

Καταλήγουμε, λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι η μελέτη των θρησκειών, όπως αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο διδασκαλίας του θρησκευτικού μαθήματος σε ένα σύγχρονο σχολείο οφείλει να λάβει υπόψη της όλες τις σχετικές παραμέτρους με τις οποίες η θρησκεία διαπλέκεται, προκειμένου να αναπαράγει την κοινωνική της παρουσία, όπως για παράδειγμα είναι η διαμόρφωση πολιτιστικών και εθνικών ταυτοτήτων και αντιλήψεων[91]. Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό σχολείο, δίνεται π.χ. η δυνατότητα στο δάσκαλο να υπογραμμίσει το γεγονός ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία συνέβαλε στη δημιουργία πολιτισμού, όπως μαρτυρεί η ανάπτυξη και άνθιση της Βυζαντινής Τέχνης και του Πολιτισμού σε όλες τις μορφές: αρχιτεκτονική, εικόνες, ποίηση, λογοτεχνία, γραμματεία και τόσα άλλα. Αυτό συνέβη γιατί κατά την ορθόδοξη Θεολογία ο άνθρωπος, ως εικόνα του Θεού, πλάσθηκε για να είναι δημιουργός, μεταμορφωτής σε είδος και κάλλος τόσο του φυσικού περιβάλλοντος όσο και της δικής του ανθρώπινης φύσης, κάνοντας χρήση της ελευθερίας και του αυτεξουσίου του [92].

[Συνεχίζεται]

[88] Δεληκωνσταντή Κ., «Η σχολική θρησκευτική αγωγή σήμερα. Παιδευτικές λειτουργίες, δυσκολίες, προοπτικές», στο διαδικτυακό τόπο www.users.sch.gr/ikomninou/delikos_1.pdf. (ημερομηνία ανάκτησης 10-10-12).

[89] Χρ. Κουτσούκης, «Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις στο μάθημα των Θρησκευτικών», στο διαδικτυακό τόπο http://thriskeftika.blogspot.com/.../blog-post_09. (ημερομηνία ανάκτησης 8-10-12).

[90] Νέο Σχολείο, Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά. Δημοτικού.,ό.π., σ. 13.

[91] Π. Καραμούζη, *Πολιτισμός και Διαθρησκευτική Αγωγή. Η συγκριτική διδακτική των θρησκειών και της θρησκευτικότητας στο σύγχρονο σχολείο*, (Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007) σσ. 114-124.

[92] Ι. Ζηζιούλα, «Ορθοδοξία και σύγχρονος πολιτισμός - Ομιλία του Μητροπολίτου Περγάμου κατά την τελετή αναγορεύσεώς του σε Εταίρον της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (1-12-2002)» στο διαδικτυακό τόπο http://www.zoiforos.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=767&catid=83&Itemid=1 (ημερομηνία ανάκτησης 24/10/2012).